

nu, efter Nøgles Mening, den constitutionelle Regjerings Svagheit, og efter Andres Mening dens Styrke, at den frembyder Banfæligheder. Disse Banfæligheder kunne ganske vist ved ulykkelige Begivenheder voxe op til et større Omfang og antage en mere indviklet Charakter, end man oprindeligt havde Grund til at vente, men deraf følger dog ingenlunde, at man ikke ogsaa under saadanne Forhold ligesfuldt maa kunne bevare den lovlige Fremgangsmaade. Man maa derfor under saadanne Omstændigheder sætte den allerhøieste Priis paa netop dette, at denne lovlige Fremgangsmaade bevares. Jeg har derfor Meget imod, naar disse Forhold leilighedsvis benyttes af forskjellige Medlemmer til at gjøre nogle Smaaforandringer i Udtrykkene for Tilstanden, Forandringer, som, hvis de toges efter deres Mening, vilde være af en meget væsentlig Betydning. Naar man saaledes, istedetfor at tale om, at der bestaae Banfæligheder, og at der er Besværligheder at overkomme, ombytter disse Udtryk med Udtryk som Ulovlighed og Uretfærdighed, saaledes som det ærede Medlem (S. A. Hansen) bemærkede, at man havde været uretfærdig til den ene eller den anden Side, og handlet ulovligt paa den ene eller den anden Maade, da vilde en saadan Betragtningssmaade være i allerhøieste Grad undergravende, hvis den kom til at gjøre sig mere almindeligt gjældende. Selbdigvis har den dog hidtil indskrænket sig til ganske enkelte Medlemmer.

Hvad nu Sagen selv angaaer, nemlig Spørgsmaalet om, hvad der kunde og maatte skee, da Freden blev affluttet, og om den Indflydelse, som denne Fredsslutning nødvendigvis maatte have, da er den saa ofte bleven omtalt, og jeg har selv tidligere haft Leilighed til at omtale den, saa at jeg nærer nogen Frygt for at komme tilbage til dette Punkt; men det gaaer alligevel ikke an, at der kommer Noget frem — og navnlig ikke, naar det kommer med den Sikkerhed og Styrke, som fra det ærede Medlem for Sorø Amts Ade Valgfreds (P. Olsen) —, der gaaer ud paa, at det, der er steet, ligesvem er

et Brud paa Tro og Love, at det er et Brud paa hele den Tanke, der laa til Grund for den Afgjørelse, hvortil Rigsdagen medvirkede i 1855. Naar jeg maa komme tilbage til det saa ofte behandlede Forbehold, da skal jeg ikke gjøre det vidtløftigere, end det er nødvendigt, men jeg maa dog atter gjøre opmærksom paa, hvad jeg allerede engang tidligere har haft Leilighed til at udtale, at, om man, affeet fra den juridiske Ret til overhovedet at fastholde dette Forbehold og fra Alt, hvad derom tidligere er forhandlet ogsaa i Rigsdagen, end anseer det for nok saa ghyldigt og bindende, vil det dog ikke faae nogen som helst Anvendelse paa det nærværende Tilfælde. Efter de udtrykkelige Udtalelser kunde det selvfølgelig ikke faae Anvendelse med Hensyn til det Spørgsmaal, om Forfatningen af 2den October 1855 kunde komme i Gang, eller blive sat iværk, men derimod med Hensyn til det Spørgsmaal, hvad der skulde skee, naar denne Forfatning, efter engang at være traadt i Virksomhed, ophørte at bestaae „i anerkjendt Kraft og Virksomhed“. Det blev bestemt udtalt, hvad dette Udtryk sigtede til, idet man derved tænkte paa en eller anden, fra oven eller fra neden iværksat revolutionair Omstyrning af Forfatningen. Intet Menneske kunde fornuftigvis mene, at naar den saaledes etablerede Forfatning og den derefter competente Forsamling, der var i fuld Udøvelse af den Myndighed, der var givet den ved denne Forfatning, efterat have givet sit Samtykke til Afstaaelsen af en Deel af det danske Monarchi, saaledes som det udtrykkelig var foreskrevet i en af Grundlovens Paragrapher, skulde ophøre, dette da skulde kunne skee paa nogen anden lovlig Maade end i Kraft af denne Grundlovs sidste Bestemmelse, som afgjør, hvorledes enhver Forandring i Grundloven skal gaae for sig, nemlig med Rigsraadets eget Samtykke. Den Bei, der er bleven fulgt, er altsaa ikke blot en fuldkommen lovlig, men endog den eneste lovlige Bei, hvorpaa man kunde gaae frem. Men naar denne Bei altsaa skulde følges, hvis man ikke vilde gjøre sig skyldig i